

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖

- เรื่อง คัดค้านคำสั่งไม่รับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ไว้พิจารณา
- เรียน ประธานรัฐสภา
- อ้างถึง ๑. หนังสือคณะรณรงค์แก้ไขมาตรา ๑๑๒ (ครก 112) ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ.
๒๕๕๕ พร้อมกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. พร้อมหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติฯ
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ สผ ๐๐๑๔/๑๕๒๐๔ ลงวันที่ ๑๑
ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๕

ตามที่ท่านได้มีคำสั่งตามหนังสือที่อ้างถึง ๒. แจ้งให้ข้าพเจ้า นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ ในฐานะผู้แทนของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายทราบว่าท่านได้วินิจฉัยไม่รับคำขอของข้าพเจ้าและผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหนังสือที่อ้างถึง ๑. เพื่อเสนอให้รัฐสภาพิจารณา โดยให้เหตุผลว่าหลักการของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าวไม่เป็นไปตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง อีกทั้งการวินิจฉัยตีความรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องก็ไม่สอดคล้องกับการปกครองในระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ ข้าพเจ้าในฐานะผู้แทนของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายจึงอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งดังกล่าวของท่าน ด้วยเหตุผลที่จะได้อธิบายเป็นลำดับไปดังต่อไปนี้

๑. ท่านให้เหตุผลว่าร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหมวด ๒ พระมหากษัตริย์ การแสดงความคิดเห็นของบุคคลตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๔๕ ต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของรัฐในการป้องกันและควบคุมไม่ให้มีการกระทำอันเป็นการละเมิดต่อองค์พระมหากษัตริย์

ข้าพเจ้าเห็นว่าเหตุผลของท่านข้อนี้มีปัญหาความไม่เชื่อมโยงกันระหว่างเหตุและผล ในการร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้น ข้าพเจ้าและประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสนอร่างพระราชบัญญัติขอแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา โดยมีได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีการแสดงความคิดเห็นตามอำเภอใจล่วงละเมิดเกี่ยวกับองค์พระมหากษัตริย์ได้อย่างเสรี ในเอกสารร่างพระราชบัญญัติฯ ที่อ้างถึง ๑ ที่ขอให้ท่านเสนอต่อรัฐสภานั้น ได้ระบุเหตุผลไว้อย่างชัดเจนว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๑๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญามีความไม่เหมาะสมทั้งในแง่ของโครงสร้างของบทบัญญัติที่ถูกนำไปบัญญัติไว้ในหมวดความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ในแง่ของอัตราโทษที่สูงมากจนกระทั่งขัดต่อหลักแห่งความพอสมควรแก่เหตุ และในแง่การบังคับใช้ที่มีการละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหาในระหว่างการดำเนินคดีอาญาหลายประการ ประกอบกับกฎหมายดังกล่าวไม่มีการยกเว้นความผิดในกรณีที่ถูกคดีข่มขู่ แสดงความคิดเห็น หรือแสดงข้อความใดโดยสุจริตเพื่อรักษาไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อีกทั้งในปัจจุบันปรากฏชัดว่ากฎหมายดังกล่าวเปิดช่องให้บุคคลนำไปใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง หรือนำไปใช้โดยไม่สุจริตและไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าว เพื่อให้สถาบันพระมหากษัตริย์ดำรงอยู่ได้โดยสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ ข้าพเจ้าและประชาชนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายได้เสนอต่อท่าน เป็นร่างพระราชบัญญัติตามที่กำหนดในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ด้วยเหตุที่ว่าเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ซึ่งบทบัญญัติในมาตรา ๑๑๒ จำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๔๕ และบทบัญญัติในมาตรา ๑๑๒ กำหนดโทษจำคุกตั้งแต่ ๓ ปี ถึง ๑๕ ปี ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ และเกี่ยวข้องกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ นอกจากนี้อัตราโทษของความผิดตามบทบัญญัติในมาตรา ๑๑๒ ยังไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำอันเป็นความผิด จึงขัดหรือแย้งกับหลักความพอสมควรแก่เหตุหรือหลักสัดส่วนซึ่งบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๒๙

การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ตามร่างพระราชบัญญัติที่ได้เสนอนี้ ไม่มีความเกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้” ดังที่ท่านกล่าวอ้าง ทั้งนี้เนื่องจากบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง เป็นการกำหนดหลักการของประเทศที่มีรูปของรัฐเป็นราชอาณาจักรซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและเป็นประชาธิปไตย คำว่า “ผู้ใดจะละเมิดมิได้” หรือ “inviolability” นั้นหมายถึง “ไม่มีบุคคลใดฟ้องร้องหรือกล่าวหาหรือดำเนินคดีกับพระมหากษัตริย์ได้ตามหลักการที่ว่า “พระมหากษัตริย์ไม่ทรงต้องรับผิดชอบ” เพราะพระมหากษัตริย์ไม่ทรงกระทำการใดโดยลำพัง แต่ต้องมีผู้รับสนองพระบรม

เลขที่ ๔๐๙ ถนนรัชดาภิเษก ๑๔ แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๒๐ โทร. ๐๒๒๗๖ ๓๖๗๖ แฟกซ์ ๐๒๖๙๐ ๒๗๑๒

ราชโองการเสมอ และผู้ที่ต้องรับผิดชอบ คือ ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ ส่วนคำว่า “ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ” เป็นการบัญญัติขึ้นเพื่อถวายพระเกียรติให้แก่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งกษัตริย์ เป็นกฎหมายเกณฑ์ทางกฎหมายในลักษณะการประกาศ ไม่ใช่การบังคับให้บุคคลต้องกระทำหากบุคคลไม่กระทำก็ต้องรับโทษ ทำนองเดียวกันกับที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญของเดนมาร์กและนอร์เวย์ บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๘ เป็นการจัดวางตำแหน่งแห่งที่ของพระมหากษัตริย์ในฐานะเป็นสถาบันการเมืองสำคัญของราชอาณาจักรให้สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย ไม่ใช่เป็นบทบัญญัติที่มีเจตนารมณ์ให้มีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลหรือกำหนดโทษอาญาให้แก่บุคคล

ดังนั้น ที่ท่านวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหมวด ๒ พระมหากษัตริย์ การแสดงความคิดเห็นของบุคคลตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๔๕ ต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ และโดยเหตุนี้ หลักการของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าวจึงไม่เป็นไปตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ไม่อาจเสนอให้รัฐสภาพิจารณาได้ตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๑๖๓ นั้น จึงมีความคลาดเคลื่อนในข้อเท็จจริง และไม่ถูกต้องในข้อกฎหมาย เพราะถึงแม้ว่าบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ จะเกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์จริง แต่ก็ได้ไม่ได้หมายความว่าเมื่อเกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์แล้ว จะไม่เป็นเรื่องของสิทธิเสรีภาพตามหมวด ๓ แห่งรัฐธรรมนูญฯ ทั้งๆที่ข้อเท็จจริงก็ปรากฏอย่างชัดเจนว่าโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ เป็นเรื่องสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

นอกจากนี้ คำวินิจฉัยตามที่อ้างถึงในเอกสาร ๒. ยังคลาดเคลื่อนในข้อกฎหมายในแง่ที่ว่า การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ตามข้อเสนอในร่างพระราชบัญญัติฯ ที่อ้างถึง ๑. นั้น จะเป็นผลให้บุคคลมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นที่ไม่มีขอบเขตจำกัด ถึงขนาดที่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือกระทำการอันล่วงละเมิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ได้โดยปราศจากความผิดและความรับผิดชอบ ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่าข้อเสนอในร่างพระราชบัญญัติฯ ของผู้เสนอมิได้เสนอให้เกิดผลเช่นนั้น

ข้าพเจ้าได้ร่วมกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้ง ๓๐,๓๘๓ คนเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ดังกล่าวต่อรัฐสภา ก็เพื่อมุ่งหมายให้รัฐสภาซึ่งเป็นที่ประชุมของผู้แทนปวงชนได้มีโอกาสพิจารณาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องของประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๑๒ ดังที่กล่าวมาเพื่อรักษาไว้ซึ่งคุณค่าของบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฯ ทุกมาตราที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ในลักษณะที่คุณค่าของมาตราเหล่านั้นสามารถดำรงอยู่ได้อย่างกลมกลืนสอดคล้องต้องกันภายใต้หลักนิติรัฐและระบอบประชาธิปไตยซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงอยู่ใต้รัฐธรรมนูญ กล่าวคือว่าคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลตามมาตรา ๔๕ ดำรงรักษาไว้ได้อย่างยั่งยืนซึ่งฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะของพระมหา

เลขที่ ๔๐๙ ถนนรัชดาภิเษก ๑๔ แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๒๐ โทร. ๐๒๒๗๖ ๓๖๗๖ แฟกซ์ ๐๒๖๙๐ ๒๗๑๒
กษัตริย์ตามมาตรา ๘ และท้ายสุดดำรงรักษาไว้ซึ่งบทบัญญัติมาตรา ๓ วรคแรก แห่งรัฐธรรมนูญฯ ที่ว่า
อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย อันเป็นหลักการสำคัญที่สุดซึ่งบทบัญญัติใดๆ ของรัฐธรรมนูญหรือ
กฎหมายอื่นใดก็ไม้อาจขัดหรือแย้งกับหลักการดังกล่าวได้

๒. คำวินิจฉัยไม่รับเรื่องไว้พิจารณาของประธานรัฐสภาตามหนังสือที่อ้างถึง ๒. ถือเป็น การออกคำสั่ง
สั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ ประกอบกับพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.๒๕๔๒ โดยยื่นคำพิพากษาศาลปกครองกลาง ที่ ๒๐๐๕/๒๕๕๕ ต้อง
ปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ก่อนการออกคำสั่ง

เมื่อท่านมีคำวินิจฉัยปฏิเสธคำขอของข้าพเจ้าและผู้มีสิทธิเลือกตั้งฯ โดยมีได้ปฏิบัติให้เป็นไปตาม
มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว กล่าวคือ มิได้เรียกข้าพเจ้าในฐานะผู้แทนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่
ร่วมกันเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ เข้ามาในการพิจารณาและเปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าได้ทราบข้อเท็จจริง
อย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้ง แสดงเหตุผล พยานหลักฐานของตนอย่างเต็มที่ก่อนการออกคำสั่งโดย
ไม่มีเหตุยกเว้นอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย คำสั่งของท่านจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

อาศัยเหตุผลข้อโต้แย้งที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ข้าพเจ้าไม่อาจเห็นพ้องด้วยกับคำวินิจฉัยของท่าน
ในฐานะประธานรัฐสภาตามหนังสือที่อ้างถึง ๒. ได้ จึงขออุทธรณ์โต้แย้งคัดค้านคำวินิจฉัยดังกล่าวต่อท่านใน
ฐานะที่ท่านเป็นเจ้าหน้าที่ตามความในข้อ ๒ (๑๕) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๔๐) ออกตามความ
ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และวินิจฉัยรับคำขอตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ ของผู้ข้าพเจ้าไว้พิจารณา
โดยเร่งด่วนที่สุด และขอให้ดำเนินการสอบสวนพิจารณาในชั้นของการโต้แย้งคำสั่งของประธานรัฐสภาในกรณีนี้
ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

ผู้อุทธรณ์

(ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ)

(ศาสตราจารย์ ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.พวงทอง ภวัครพันธุ์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรเจตน์ ภาคีรัตน์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุกติ มุกดาวิจิตร)

(นายวี สิริอิสระนันท์)